

СИЛАБУС навчальної дисципліни «Міжнародна і національна безпека»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Код і найменування спеціальності	052 Політологія
Тип і назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Політологія»
Курс, семестр	IV курс, VII семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4 Загальна кількість годин – 120, із яких: лекцій – 16 год., семінарських занять – 24 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова (-и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Факультет обліку та фінансів, кафедра політології, історії і філософії
Контактні дані розробника (-ів)	Викладач: Приходько Сергій, к. політ. н., доцент, доцент кафедри політології, історії і філософії Контакти: ауд. 458, навчальний корпус № 4 e-mail: serhii.prykhodko@pdau.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/prihodko-sergiymikolayovich

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Вибіркова фахова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, які передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми: «Актуальні проблеми сучасної політики», «Політичне моделювання і прогнозування».
Компетентності	<p>Загальні:</p> <p>ЗК 01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 06. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК09. Здатність приймати обґрунтовані рішення та працювати в команді.</p> <p>Спеціальні (предметні, фахові):</p> <p>СК 04. Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.</p> <p>СК 05. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.</p> <p>СК 06. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.</p>

<p>Програмні результати навчання</p>	<p>РН 10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.</p> <p>РН 11. Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.</p> <p>РН 12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.</p> <p>ПРН 13. Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.</p>
<p align="center">РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)</p>	
<p>ОК сприяє набуттю комплексу соціальних навичок (soft skills), важливих для сучасного фахівця: критичне мислення і аналіз, толерантність, організація командної роботи, вміння проводити переговори та вирішувати конфлікти, вміння ставити та досягати поставлених цілей, управляти часом, цілеспрямованість, презентаційні навички, навички публічного виступу, ефективної комунікації, стресостійкість, креативність</p>	
<p align="center">МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</p>	
<p>Створення цілісної системи знань про основні характеристики міжнародної та національної безпеки, механізми їх забезпечення, формування практичних навичок щодо аналізу та виявленню загроз безпеці на національному та міжнародному рівнях.</p>	
<p align="center">ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</p>	
<p>Тема 1. Поняття міжнародної безпеки: основні параметри і характеристики.</p> <p>Тема 2. Механізми забезпечення міжнародної безпеки.</p> <p>Тема 3. Діяльність міжнародних організацій для забезпечення міжнародного миру і безпеки.</p> <p>Тема 4. Основні загрози міжнародній безпеці.</p> <p>Тема 5. Поняття національної безпеки.</p> <p>Тема 6. Види національної безпеки.</p> <p>Тема 7. Національні інтереси – основна категорія концепції національної безпеки.</p> <p>Тема 8. Національна безпека України та механізми її забезпечення.</p>	
<p align="center">МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ</p>	
<p>Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, творчий, проблемно-пошуковий, створення ситуації новизни навчального матеріалу, використання життєвого досвіду, метод мозкового штурму, проектування професійних ситуацій; використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання.</p>	
<p align="center">ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ</p>	
<p>Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання</p>	<p>Наведені у Додатку до силабусу</p>
<p align="center">ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ</p>	
<p>- щодо виконання термінів та перескладання</p>	<p>Усі завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлений термін; роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчий бал (-30%). Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин із дозволу деканату. Повторне проходження контрольного заходу із навчальної дисципліни для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною</p>

- ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.
- ЩОДО ВІДВІДУВАННЯ ЗАНЯТЬ	Відвідування лекційних і семінарських занять здобувачами вищої освіти є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача
- ЩОДО ЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕФОРМАЛЬНОЇ / ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ	На здобувачів вищої освіти поширюється право на визнання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах (Prometheus, Coursera, ВУМ online, EdEra тощо). Особливості неформального / інформального навчання та процедури перезарахування їх як освітнього компонента або його частини регламентовані «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету»
- ЩОДО ОСКАРЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ	Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Порядок оскарження результатів оцінювання здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті».

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Безпека сталого розвитку України: побудова в умовах глобальних викликів : монографія / за ред. В.О. Ананьїна. Київ : ІСЗЗІ НТУУ «КПІ», 2009. 271 с.
2. Воєнна безпека України на межі тисячоліть : монографія / за заг. ред. Перепелиці Г. М. Київ : СтилоС, 2002. 384 с.
3. Глобальна та національна безпека : підручник / за заг. ред. Г. П. Ситника. Київ : НАДУ, 2016. 784 с.
4. Горбулін В. П. Засади національної безпеки України : підручник. Київ : Інтертехнологія, 2009. 272 с.
5. Качинський А. Індикатори національної безпеки: визначення та застосування їх граничних значень: монографія. Київ : НІСД, 2013. 104 с.

Допоміжні

1. Міжнародна інформаційна безпека: теорія і практика. Київ : Центр вільної преси, 2016, 418 с.
2. Міжнародні системи і глобальний розвиток : підручник / кер. авт. колективу О.А. Коппель. Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. 606 с.
3. Національна безпека в контексті євроатлантичної інтеграції України: нормативно-правові аспекти: наук.-інформ. зб. / за ред. В. П. Горбуліна. Київ : ДП «Євроатлантикінформ», 2005. 287 с.
4. Пушкар П. Необхідність забезпечення національної безпеки як підстава обґрунтованого обмеження прав людини в практиці європейських держав. *Національна безпека і оборона*. 2016. №5-6. С. 91-95.
5. Україна в системі міжнародної безпеки / Національний інститут проблем міжнародної безпеки. Київ : ПЦ «Фоліант»; ВД «СтилоС», 2009. 572 с.

Інформаційні ресурси

1. Рада національної безпеки і оборони України. URL : <https://www.rnbo.gov.ua/>
2. Сайт журналу «Національна безпека і оборона». URL: <https://razumkov.org.ua/vydannia/zhurnal-natsionalna-bezpeka-i-oborona>
3. Сайт журналу «Нова парадигма». URL: <http://www.novaparadigma.org.ua/>
4. Сайт Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. URL: <http://www.ipiend.gov.ua/>
5. Сайт Українського незалежного центру політичних досліджень. URL: <http://www.ucipr.kiev.ua/>
6. Сайт Українського центру політичного менеджменту. URL: <http://www.politik.org.ua/>
7. Сайт міжнародного центру перспективних досліджень. URL: <http://www.icps.kiev.ua/library>

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри політології, історії та філософії протокол від 20.01.2025 р. № 10.

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування на семінарських заняттях	Розв'язування тестів	Виконання завдань самостійної роботи	Написання реферату	
Тема 1. Поняття міжнародної безпеки: основні параметри і характеристики	5	-	2	-	7
Тема 2. Механізми забезпечення міжнародної безпеки	5	-	2	-	7
Тема 3. Діяльність міжнародних організацій для забезпечення міжнародного миру і безпеки	10 (5+5)	-	2	-	12
Тема 4. Основні загрози міжнародній безпеці	10 (5+5)	-	2	-	12
Тема 5. Поняття національної безпеки	10 (5+5)	-	2	-	12
Тема 6. Види національної безпеки	5	-	2	12	19
Тема 7. Національні інтереси – основна категорія концепції національної безпеки	10 (5+5)	-	2	-	12
Тема 8. Національна безпека України та механізми її забезпечення	5	12	2	-	19
Разом	60	12	16	12	100

Шкала та критерії оцінювання опитування на семінарських заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	здобувач вищої освіти ґрунтовно і послідовно викладає вивчений навчальний матеріал, виявляє повне розуміння його змісту; обґрунтовує власні думки; демонструє на високому рівні знання принципів здійснення публічної політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні, наводить необхідні приклади, аргументує їх; активно бере участь у дискусіях, виявляє ініціативу; демонструє на високому рівні базові знання проблем міжнародної і національної безпеки;
4	здобувач вищої освіти ґрунтовно і послідовно викладає вивчений навчальний матеріал, виявляє належне розуміння його змісту, але припускається незначних помилок, які самостійно виправляє після зауважень викладача; демонструє на належному рівні знання принципів здійснення публічної політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні наводить необхідні приклади, аргументує їх; бере участь у дискусіях; виявляє ініціативу; демонструє на достатньому рівні базові знання проблем міжнародної і національної безпеки;
3	здобувач вищої освіти виявляє знання і розуміння тематики навчальної дисципліни, викладає матеріал не досить повно, не завжди глибоко і переконливо обґрунтовує власні думки; пов'язує теоретичний матеріал з практичними вміннями з допомогою викладача; участь у дискусіях бере не охоче, не виявляє ініціативу; демонструє на середньому рівні базові знання принципів здійснення публічної політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні, проблем міжнародної і національної безпеки;

2	здобувач вищої освіти під час відповіді демонструє елементарний рівень засвоєння навчального матеріалу, викладає його непослідовно і невпевнено, допускається значних принципових помилок у викладенні фактів, що спотворюють їх зміст, досить фрагментарно відтворює основні категорії з дисципліни; аналіз публічної політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні здійснюється на поверхневому рівні;
1	здобувач вищої освіти не виявляє знань більшої частини навчального матеріалу, допускає суттєві помилки, що можуть спотворювати зміст питань; не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати власні думки і відчуває труднощі під час добору прикладів та поєднання теорії з практичними навичками; демонструє на низькому рівні базові знання проблем міжнародної і національної безпеки;
0	відповідь відсутня

Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестів

Кількість балів	Критерії оцінювання
Кожна правильна відповідь – 1 бал	
11-12	Продемонстрований високий рівень формування компетентностей та досягнення програмних результатів навчання
8-10	Продемонстрований достатній рівень формування компетентностей та досягнення програмних результатів навчання
5-7	Продемонстрований задовільний рівень формування компетентностей та досягнення програмних результатів навчання
2-4	Продемонстрований низький рівень формування компетентностей та досягнення програмних результатів навчання
0-1	Продемонстрований незадовільний рівень формування компетентностей та досягнення програмних результатів навчання

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Завдання самостійної роботи з теми виконані відповідно до методичних рекомендацій у повному обсязі з демонструванням уміння застосовувати необхідну інформацію, знання, методи та інструменти для організації результативної та ефективної освітньої діяльності; здобувач вищої освіти застосовує творче мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем в навчальній діяльності для реалізації програмних результатів навчання, демонструє здатність навчатись, вибудовуючи свою діяльність на базі етичних принципів та персональної відповідальності.
1	Завдання самостійної роботи виконані частково, або мають неточності чи незначні помилки з частковим демонструванням уміння застосовувати необхідну інформацію, знання, методи та інструменти для організації результативної та ефективної освітньої діяльності; здобувач вищої освіти не застосовує творче мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем в навчальній діяльності.
0	Завдання самостійної роботи не виконані, або виконані повністю неправильно.

Шкала та критерії оцінювання написання реферату

Кількість балів	Критерії оцінювання
10-12	виконані всі вимоги до написання і захисту реферату; визначена проблема й обґрунтована її актуальність; зроблений аналіз різних поглядів на проблему науковців; сформульовані чіткі завдання дослідження; логічно викладена власна позиція; зміст реферату відповідає темі, що розкрита повністю; сформульовані

	висновки відповідно до завдань; дані правильні відповіді на додаткові питання; вибудовує свою діяльність на базі принципів професійної етики та персональної відповідальності з дотриманням принципу автономної та якісної роботи щодо поставлених завдань і взятих обов'язків, академічної доброчесності, в процесі доповіді демонструє на високому рівні сформовані навички ділової комунікації, професійної етики
7-9	виконані всі вимоги до написання і захисту реферату; визначена проблема й обґрунтована її актуальність; зроблений аналіз різних поглядів на проблему науковців; сформульовані чіткі завдання дослідження; логічно викладена власна позиція; сформульовані висновки відповідно до завдань; дотримані вимоги до зовнішнього оформлення; відповіді на додаткові питання не повні; вибудовує свою діяльність на базі принципів професійної етики та персональної відповідальності з дотриманням принципу автономної та якісної роботи щодо поставлених завдань і взятих обов'язків, академічної доброчесності, в процесі доповіді демонструє на достатньому рівні сформовані навички ділової комунікації, професійної етики
3-6	основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але при цьому допущені деякі недоліки; не обґрунтовано актуальність проблеми, висновки не чіткі; наявні певні неточності у викладенні матеріалу; на додаткові питання дані неповні відповіді; здобувач вищої освіти в процесі доповіді демонструє на середньому рівні сформовані навички ділової комунікації, професійної етики.
1-2	є істотні відступи від вимог, зокрема: тема розкрита лише частково; допущені фактичні помилки в змісті реферату або при відповіді на додаткові питання; висновки відсутні; здобувач вищої освіти в процесі доповіді не розкриває повно тему реферату; демонструє на низькому рівні сформовані навички ділової комунікації, професійної етики
0	реферативна робота не виконана